

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnați”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiunile:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripto nu să dau napoi.

Organizații plăcute poporului.

— Viena și Berlinul, cucerite de socialiști. —

I.

În Germania s'au petrecut zilele astea lucruri foarte mult grăitoare. Marea împărăție e în toiul alegerilor de deputați. Alegerile acolo pot fi rînduite în ori-ce vreme, iarna, vara, tot una, nu supără pe alegători, nici pe deregători, și nu sunt nimănui spre greutate. Că acolo nu aleargă corteșii cu pene de cocoș în pălărie pe sate, și nu adună regemente de alegători la un loc, împingîndu-le ca ciurdele încolo ori încoaace! Acolo în ziua alegerii nu să schimbă nimic în înfățișarea orașului ori a satului. Nu vezi panțuri, nu gendarmi, nu finanți, nu inspectori școlari, nu solgăbirae roșii în obraz și cu spume la gură, — nimic, nimic. Totul e ca în ori-ce altă zi. Măestrul e în lucrătoreea lui, cancelistul în cancelaria lui și își isprăvește lucrul cel mai grabnic și apoi, cînd are răgaz, să îmbrace și merge la casa satului ori a orașului, cum ai merge să-ți plătești ceva dare sau altă treabă. Acolo dovedește comisiei de primit voturile, cu hîrțile ce le are gata, că el e Stan ori Bran, și apoi îi întinde un plic, o cuvertă, în care e pusă o ședulă (țidulă) pe care a scris el că cui își dă votul. Președintele ia cuverta, o pune în urnă (vasul de adunat voturile) și omul pleacă acasă, netras de nime nici în dreapta, nici în stînga! Și să pune la munca zilei mai departe.

Căci e în această Germanie s'a dat poporului vot universal, deopotrivă pentru toți și votarea e secretă, adică așa că nimeni să nu știe, decît cel ce votează, că cu cine a votat.

Din o astfel de votare liberă, nu e mirare apoi, că ies tot mai mulți deputați de cei cu adevărat oameni ai poporului, oameni ai păturilor muncitoare, nu tot numai doriții »domnilor», a bogăților, a nemeșilor și a

celor cu puterea în mână! Că aci în Germania, între alegător și alegător, nu să face deosebire! E așa cum nu face mormîntul deosebire între o a se și o a se! Ministrul președinte și ministrul de interne și toți ceilalți, tot așa să duce naintea comisiei de votare cu hîrțile prin care adeverește că el cine e și că are drept de vot, — ca și cel din urmă lucrător din fabrică, și numai atunci să primește și dela el cuverta cu votul.

Din o astfel de libertate și deopotrivă îndreptățire, și ies apoi deputați cu adevărat ai mulțumii de alegători. Și fiindcă în Germania fabricele sunt foarte multe și lucrătorii în ele foarte mulți, — și acești lucrători sunt organizați în partid socialist-democrat (al mulțumii, al poporului), apoi și din alegeri, deputații doriți de acești muncitori au ieșit mai mulți decît cei ai ori-cărui alt partid de »Bürgeri». Iată care partid cîți deputați și-a putut alege până ieri, — până cînd ne e cunoscută încheierea alegerilor:

Imperialiști	12
Poloni	16
Progresiști populari	35
Naționali-liberali	37
Conservatori	41
„Centru”	91
Socialiști-democrați	99,

și alegerile să urmează încă în vre-o 80—100 cercuri, din cari socialiștii vor mai cîștiga 20—30, avînd să între astfel în dieta împărăției, ei ca cel mai tare partid, și mai tare decum a fost vre-odată!

În Berlinul însuși, orașul cu scaunul împărătesc, socialiștii au învins în toate cercurile, afară de acel unu în care e și palatul Împăratului. Dar și aci e alegere nouă între un socialist și unul de alt partid, și să spune că sigur socialistul va învinge,

și va fi astfel orașul Berlin cu totul cucerit de partidul socialist.

Tot așa cum fu Viena cucerită de Socialiști la alegerile din anul trecut!

Toată lumea care privește spre Germania, admiră puterea de organizare (rînduire) a partidului socialist, și trage învățăturile de lipsă din frumoașa lui biruință.

Vom face și noi același lucru în un articol viitor.

Și până atunci rămâne să facem pentru azi o singură asemănare între ce vedem acolo și ce vedem la noi:

Vedem că printre atîta deputați toți nemți, au răzbit și de data asta, ca și în trecut, 16 Poloni! Poporul polon e cumplit prigonit de puterea germană. Totuși în ce privește alegerile, dîndu-li-se și lor același drept de vot, — uite că ies 16—20 de deputați poloni, și statul german nu merge cu baioneta să răpească poporului polon dreptul de a vota cu doriții sufletului său! Li prigonește el pe Poloni altfel, dar la atîta ticăloșie nu să înjosește, să le răpească cu puterea scaunele din sfatul Împărăției, — cum să făcû la noi, de ne lăsară abia 5 deputați în loc de 30—40 cîți ni-s'ar cădea!

Asupra altor învățăminte din alegerile din Germania, — vom stăruî în numărul viitor, cînd ne va fi cunoscută și încheierea deplină a alegerilor.

UNELE—ALTELE

Cobe rele?

De o vreme încoace totdeauna ne iau fiori cînd auzim de cite un prînz la o curte episcopescă românească. De e la curtea din Arad, de sigur e și Tisza Pișta ori alt om de încredere al lui, la masă, și apoi dă-i și dă-i cu vorbe de măgulire la adresa »Inaltului» și »prețutului» oaspe.

De e o sfințire de biserică ori școală, și e un arclereu de față, — ești tot ghiață, că oare ce vorbire »patriotică» ține, dacă nu preasfințitul, dar cel puțin oarecare »asesor» al seu...

Acum Duminică s'a dat de P. S. Sa Episcopul Dr. Radu dela Orade un prînz în palatul seu. La prînz a fost poștit și Episcopul catolic nou așezat în Orade, Nicolau Széchenyi, și fișpanul, ca locțiitorul ministrului în comitat, și a fost poștit și... Vasile Mangra ca capul (vai de ele picloare cari poartă un așa cap!) al celeilalte biserici române bihorene, a celei gr.-or. S'ar crede că acest lăpdat dela neamul seu, a fost chemat numai așa din datorință, pentru a nu să zice, că să nesocotește biserica soră, care are nenorocul a-l avea pe el de »păstor» în acele părți. Au fost apoi chemați alți fruntași bisericani și mireni.

Fie. N'ar avea nimeni nimic de zis, căci doar la o masă vlădicească încap ei lîngă olaltă și oameni de felurite păreri în politică, — dacă inima îi lasă să iee parte!

Dar ce ne pune pe noi pe gînduri, e, că și la acest prînz s'au rostit vorbiri, cari par-că într'adins au volt să-i deie prînzului o înfățișare nu de un prînz intimplător, ci să l'arate ca un prînz politic, anume pus la cale, ca să se facă în vremea lui politică, a cărui zgomot să răsune până departe peste hotarele românești și ungurești.

P. S. Sa Episcopul Dr. Radu a închinat în sănătatea oaspeților săi, dorind trau în frație cu toată lumea.

A luat apoi cuvîntul fișpanul, care s'a avîntat la o vorbire politică, în care stăruie pentru înfrățirea Românilor cu Ungurii, pentru prietănia lor, care nu e o închipuire, o visare, ci o idee plină de viață, pe care trebuie s'o înfăptuim, cu toate că în scurgerea vremii s'au ridicat între noi atîtea nelînțelegeri. (Oare cine le-a ridicat? Așa »vremea» de năroadă ce e, ori cel dela frînele puterii, de mișei ai tuturor vremilor? R. Lib.)

»Prietănia aceasta trebuie să se facă, — zice mai departe satrapul stăpînirii, — căci de ne uităm pe mapa Europei vedem aci în răsărit două popoare lîngă olaltă, ne-avînd nici pretîni, nici rude în jurul lor, ci chemate oarecum a răzîma unul pe altul. Aceste popoare suunt cel român și cel maghiar. Ungaria și România nu pot răzîma decît pe puterile lor înșile.

»Românii din Ungaria trebuie dară să vadă, că înaintarea lor, economică și culturală, numai între ramele (cadrele) națiunii maghiare unitare, poate se le fie cu

putință, și numai dacă vor fi cetățenii credincioși ai acestei națiuni!

Cu alte cuvinte omul stăpînirii li-o aruncă Românilor în obraz chiar la masa unui Episcop al lor, că ei numai dîndu-se cu totul sub aripile națiunii maghiare, ceea ce pe românește însemnează: făcîndu-să una cu Ungurii, — să pot ferici! În alt chip să nu aștepte nici o fericire!

Sta-i-ar în gît prințul ce l-a mîncat la masă românească și așa a cobit »fericire« poporului românesc. Deși darea de samă de prinț foli spune, că după asta toți cei de față și-au petrecut foarte bine și plăcut împreună până tîrziu.

*

— O altă cobe pentru viitorul nostru politic, vine în aceeași vreme dela Brașov. De unde mai puțin ne-am așteptat.

Directorul școlilor reale române Arsenie Vlaicu, care scotea pîn' acum o foaie locală, prin care să certe cu ceilalți români brașoveni cînd nu le făceau tote pe placul dsale, — era o foaie de urte personalități, încît n'o cetea nimenea decît 200-300 de brașoveni doritori de petrecere pe cearta „domnilor“, — să apucă acum de lucru mai mare. Și-a prefăcut foaia în politică, și o declară din capul locului „neafirmătoare“ adecă afară din partidul național, singurul nostru partid politic. Și să spun că la spatele lui Vlaicu stă păcătosul vînzător național Eugen Brote, care s'a și așezat în Brașov și va lucra din umbră să verse vecinicul seu „moderat“, mai drept zis vînzător de neam, în sufletele românești, cari vor ceti foaia dlui Vlaicu.

*

Pertractarea la Curie asupra alegerii dela Orăștie.

În 30 Ianuarie n. c. Curia va lua în dezbatere recursul dat contra alegerii dela Orăștie, pe temeiul răspunsurilor adunate dela martorii ascultați.

Hotărîrea apoi și-o va aduce în una din zilele următoare, după încheerea desbaterei.

Pentru ca oamenii noștri să-și poată face închipuire despre cum să judecă aceste recursuri cu înfățișare politică, date cătră Curie, spunem, că nici odată nu s'au înaintat la Curie mai multe recursuri contra ticăloșiilor dela alegeri, ca chiar de data asta! Că s'au și făcut blăstămății și mișeli cu carul, în țara întregă! De aceea peste 60 de recursuri s'au înaintat la Curie, care de care vădînd mai bine stricăciunea și necurătenia alegerilor!

Și auziți, vedeți și mirați-vă: Curia n'a aflat de bine să nimicească nici macar una, zi: una macar, din alegerile atacate cu recurs!

Recuranții și-au pierdut așa de mult nădejdea în izbînda recursului lor, încît mai mult de jumătate și-au retras, și-au scos napoi recursul înaintat, iar cele cîte au mai rămas, — și au rămas numai cele care credeau că au dovedit ca lumina soarelui mișeliile partidului dela putere, — le-a respins una după alta pe toate! Mai sunt numai două: cea dela Orăștie și dela Ighiu.

Asupra sorții acestor recursuri, nădăjduiască cine ce poate.

*

Botezul unui Prinț.

Prințului de coroană al Germaniei i-s'a născut un fiu. Zilele astea îl botează.

După obiceiul țării, Prinții acestia, cari pot ajunge să poarte Coroana țării lor pe cap, să botează avînd 15 nași, asemenea Prinții și bidigăanii mari ca și el.

La botezul micului Prinț german s'a dus și Principele nostru de Coroană Francisc Ferdinand d'Este, fiind și el unul din cei 15 nași.

Foile socialiste, contrare acestor forme cari învâluie pe cîte un copilăș de acela cu atîta paradă și risipă și strălucire, — scriu bătîndu-și joc în chip pișcător de plecăciunile ce i-să fac unui astfel de copil, chiar în fașie.

Din România

vine știrea unor încăerări sîngeroase între un mare număr de cetățeni liberali și poliția capitalei.

Deputații din opoziție (împotriva guvernului) au ținut Dumineca trecută o mare întrunire, cu vorbiri înfăcărare contra guvernului, care, după părerea lor, nu e bun și nu cîrmue bine trebile țării.

După adunare mii de cetățenii cari fuseseră la adunare, s'au îndreptat în mulțime mare să „demonstreze“ contra partidului la putere și a guvernului.

Dela guvern s'a dat poruncă, ca demonstrația să fie lăsată liberă pe ori ce strade ale Capitalei (București), numai pe ulița în care să află Palatul-Regal, să nu fie lăsați a trece, ca să nu facă gălăgie și larmă în fața Palatului.

Dar în București toată lumea, de-1 doare capul ori un ochiu de găină, are dorința a să duce cu ponoslu „la Palat“! Demonstrații politici mai ales! Așa și acei de Duminecă, au cerut a nume ca tocmai spre palat să fie lăsați, că ei acolo voesc să arete însuși Regelui oft sunt de nemulțumiți de guvernul lui.

Și poliția nu i-a lăsat, avînd poruncă aspră a a opri o îngrămădire în fața palatului Regal.

Atît le-a trebuit celor aprinși prin vorbele dela adunare. S'au aruncat cu putere pe șirul de gendarmi și au rup cordonul lor. Apoi au spart toate fereștile dela casa

Partidului conservator, și de acolo cinevea a răspuns cu foc de revolver. Au fost răniți 20 de oameni, — dar nici unul grev.

Desvoltarea băieșagului în Ungaria.

Foile din Pesta aduc dări de samă despre mersul băieșagului în Ungaria în timpul din urmă, și ele spun, că toate semnele arată, că băieșitul după aur, mai ples în Ardeal, stă în preajma unei desvoltări foarte mult făgăduitoare.

Și asta vine de acolo, că întreprinderile mici sunt tot mai puține, și cele mari mai multe. Întreprinderile mici erau ca o loterie. Incepea un om cu pungă mititică o gaură în munte, o baie. De i-să întâmpla să i-să gate creșterii la 50—100 metri săpătură și aurul să fie la 150 metri, — „proprietarul de mine“ rămînea bietul sărac, să îneca cînd mai avea o palmă de loc pînă să pună mîna pe mall! Și chiar de ajungea în zonă de aur, să infunda, căci avînd mijloace slabe de ales aurul din piatră, el numai așa ajungea la avere, decă-i da Dzeu așazicînd aurul ales gata. S'a văzut asta din cercetările unor pricepuți Nemți și Englezi, cari căuțînd piatra cea aruncată de băieșii noștri, ca nefînd nimic în ea, spun, că ei, cu pisetoarele (șteampurile) lor moderne, sunt în stare să facă avere numai din pisarea pietrii pe care ai noștri au aruncat-o ea netrebnică!

Lucrul acesta la întreprinderile mari, nu să mai întâmplă. Acestora le e destul să dea de un munte în care să găsește aur, fie apoi el oft de mărunțit, pulverizat, numai schintei mici prin cele sfînci, — ei îl știa scoate de-acolo, pînă la cea din urmă schintență! În asta stă norocul noului băieșit și asta îi chezeștește cîștiguri și-l ferește de bancrot.

Ca pildă sunt aduse nainte băieșagurile mai mari de aur de azi din Ardeal. Iată ce să spune despre ele:

Printre întreprinderile mari de băieșit, cari lucrează cu cîștig, la locul întîi trebuie amintit Societatea prusiană Harcourt care lucrează în Brad (comit. Hunedoarei) și în jurul Bradului. Societatea asta a început a lucra acum 15 ani scoțînd într'un an întreg 5800 tone de metal, piatră de pisat, din care a ales 60 kilograme de aur. Și azi, după 14 ani, scoate din pămînt oite 200.000 tone piatră de aur și alege oite 2000 kilograme de aur, în preț de 6—7 milioane coroane!

Băile erariale (de stat) dela Baia-mare scot oite 40.000 tone de piatră de aur pe an, alegînd aur de cîte 1 milion, din care cîștigul lor e jumătate de milion!

La Săcărâmb și Roșia încă a făcut statul înnoiri și e nădejde că și aceste băi în cîrînd vor ajunge a fi modern întocmite și lucrute.

Statul vrea să cîștige și băile dela Botești, Porcurea și Vulko.

La Stănița încă s'au făcut lucruri nouă, moderne, și să ia folos bun.

Asemenea băile lui Pocol dela Îngă Baia-mare, cumpărate acum de niște Englezi cu 2 milioane dela norocosul lor stăpîn, lostul învățător Pocol. Englezii vreau să facă din ele lucru mare.

Din toate reese, că băieșitul în țară la noi, e pornit pe cale de a să pune întreg pe picior mare, cînd apoi nu mai e un simplu joc mic de loterie, — ci izvor de cîștig mai sigur ca în trecut pentru cei ce îl au în mîna.

Luptă împotriva beuturilor.

16 ml de școll și 70 ml de crișme în Ungaria!

Copil lăsat nepedepsit, că a ucis pe tatăl-seu cel beat!

Acei, cari urmăresc prin gazete știrile dela judecătorie, găsesc adesea lucruri foarte interesante, din cari poți trage învățături mari. Căci ce affî în știrile acestea? Răspundem scurt: Viața, în toată desfășurarea ei, cu relele, cu bunurile, cu păcatele și cu virtuțile ei. Din icoanele acelea multe rupte din viață, — cari să perindează naintea ochilor noștri cetînd știrile dela judecătoria, mi-a tras luarea aminte deunăzi una, scurtă și înflorătoare.

Curtea cu jurați a adus hotărîre de nevinovăție față de un băiat de 17 ani, care ucisese pe tatăl-său. L'a lăsat nepedepsit, pentru-că, zicea judecata, băiatul în clipa cînd a făptuit omorul de tată, nu mai era stăpîn pe voința sa. Tatăl-său era un bețiv mare, și de cîte-ori venea beat acasă, își bătea soția, bătea copiii și zărobea toate în jurul seu. Într'o clipă de aceasta de furtună familiară, băiatul, ieșit din răbdări, a prins șacurea, și l'a ucis pe tatăl-său.

Și lumea ține, că hotărîrea curții cu jurați e destul de dreaptă. În sufletul băiatului, care vedea sălbătăciile tatălui-său în beție, plînsul mamei bătute, și jalea aceea multă din casa lor, numai Dzeu știe ce cocea, ce durere ardea. Într'o clipă de pierdere a cumpătului nesocotitului fiu a voit să pună sfîrșit tuturor acestor suferințe a casei întregi, iar pentru asta trebuia să stingă viața aceluia, care i-a dat-o pe a sa. Și a făcut-o, scăpînd prin asta alte 3—4 snflete de ruina totală. Mulți oameni, cumpănînd amarul vieții din casa beutorului, iartă ucigașului de părinte păcatul acesta groaznic, și să roagă să i-l ierte și Dumnezeu.

Acesta e un singur caz. Dar cîte de acestea nu să întâmplă în țară, de cari nu să scrie? Unele sunt descoperite, altele rămîn pe veci tănuite doar și:

în sufletul aceluia, care le-a săvârșit, de mai rod.

Și prieina la toate e numai și numai beutura!

Iar vorbind de beutura și cercetind date privitoare la ea, aflăm lucruri ce te pun pe gând. Iaca ce:

Nici într'o țară pe suprafața pământului, asemănându-o cu țara noastră, nu sunt atâtea crijme ca în Ungaria! E ceva îngrozitor să citești statistica, care arată, că: până când în țara noastră abia sunt 16 mii de școli, numărul localurilor unde să vinde beutura trece peste 70 mii! Ducind măsura aceasta mai departe, cam tot pentru 350 de oameni este cite-o crijmă, și tot al 275-lea om are „licență“ de vândut beutura. — În unele comitate ca de pildă în comitatul Zemplén, o crijmă cade pe 207 oameni, pe când o școală pe 753.

Venitul cel aduc birturile statului, sunt foarte mari. Să adună pe an dare pentru beutura 181 milioane și 690 mii coroane! E poate venitul cel mai de frunte al statului și statul, nu să uită că din ce izvor de păcate îi curge lui acest venit!

Dar că aceasta nu e bine, e aproape de prisos s'o mai spunem. La noi în țară nici colera, nici alte boale și nici mînia Dumnezeuască nu ucide atîtea suflete, cite ucide beutura! Și ea nu ucide numai pe acela, care a căzut rob ei, ci prăpădește până în a 2—3-a spiță! E ceva din caleafară dureros să vezi băieți ologi, copii timpiti la minte, ori în altfel prăpădiți, cari toți vin din părinți ori moși bețivi! Aici încetează apoi judecata omului și nu mai înțelege cum statul dă singur această primejdioasă armă de nimicire în mâna cetățenilor săi! De dragul cîștigului, și fiindcă e așa, e de osîndit judecata aceasta.

Ar trebui puse pedepse strașnice pe oamenii bețivi, acesta ar fi singurul leac care poate ar duce la mintuire! Și mai este unul, care nu recere ajutorul statului. Acela, ca oamenii treji să boicoteze pe oamenii bețivi. Să nu stea cu ei nici de vorbă, ca cu niște prăpădiți, iar de sint în slujbe sătești, să fie dați afară din ele, căci sunt nevrednici a sta în fruntea unui sat.

Nu mai luîndu-ne o luptă mare împotriva beuturii, se poate curma răul.

Iar statul, — statul ar trebui să stringă licențele de beutura, să scadă numărul lor! Ce ar perde prin asta, ar putea câștiga pe altă cale! Pună dare de pildă pe automobile, care să înmulțesc pe zi ce merge și primejduesc viața omului sărac, care umblă pe jos. Pună dar

pe alte lucruri de lăcș, cari încă nu sunt îngreunate, ori sunt prea puțin îngreunate cu dare. Beutura însă ar trebui stîrpită, cu desăvîrșire stîrpită!

Intr'un ziar cetesc o propunere și mai bună: Statul să facă internate pentru bețivi, așa cum face temniți pentru răufăcători! Să-i țină acolo săptămîni și luni întregi, ca pe niște bolnavi, până când să vindecă de boala beției. Cheltuielile să le stoarcă din averea lor și numai în alte cazuri, când bețivii sunt săraci, să-i țină pe spesele lor ori a statului.

Ar fi un fel de spital, în care s'ar tămădui oamenii de cea mai grozavă boală, ce bîntue azi omenimea.

Dela

„Reuniunea propr. de vite în Szászváros—Orăștie“.

Reuniunea aceasta pentru asigurarea economilor contra pagubelor în vite, — își întinde în tăcere ajutoarele sale plugarilor noștri pe cari i-a lovit nenorocul și paguba.

Dela cea din urmă publicare în „Tovărășia“, Reuniunea a mai plătit următoarele despăgubiri membrilor sei:

Vasile Tot, Ciurilă	K	288
Fiodrea Rad, Cued	„	240
Nicolae Lăpădătoriu, Sîta	„	224
Maria-de piatră	„	240
George Păcurar, Lipova	„	160
Farcaș Lascuț Ursu, Băești	„	400
Ioan Colibaș, Ilia-Mureșului	„	200
Lazar Borza, Ormindea	„	240
Dumitru Venezio, Silha	„	160
Moise Birtolon, Lăscud	„	50
Iosif Muntean, Bozeș	„	288
I. Cioara J. Janeș, Subcetate	„	320
Aug. Poruțiu, Ceanul deșert	„	48
Silvius Ghera, Zgribești	„	240
Biro Albert, H.-Dobra	„	

În total suma de cor. 3322. — Astfel cazurile întimplate și despăgubite în anul 1911 au trecut peste 100.

Toate aceste despăgubiri s'au acoperit din cele 48 încasări rînduite în anul trecut.

Rugăm deci și pe această cale din nou pe acei membri cari încă nu și au plătit restanțele de pe anul 1911 să grăbească cu trimiterea banilor la cancelaria centrală, căci numai așa să poate ca bunul mers al Reuniunii să nu suferă și Reuniunea să-și poată împlini îndatoririle.

Pentru ușurarea administrației direcțiunea, precum să știe, a hotărît, ca fiecare membru să plătească în fiecare lună cite 4 cazuri de pagubă, ceea ce a fost primit cu bine din partea membrilor, — căci face mare ușurare în administrația (purtarea socotelilor) atîtaici la Cancelarie, cît și în comune. Fiecare membru n'are să mai aștepte provocări și înștiințări, ci are să și plătească lunar taxa pentru 4 pagube: (16

fil. de fiecare 100 cor. ce are asigurată). Că de nu, la caz de pagubă la el, neplata face să nu-și capete despăgubirea.

În timpul de față — pe Ianuarie — avem de plătit 7 pagube none: la

Samoilă Jurgiu din Bătălar
Ioan Stăneasă din Beriu
Vasile Cetățian din Subcetate
Achim Dencan, din Petreni
Josif Blidariu, din Teiu
Ioan Moldovan, din Turda
Alexandru Roșca, din M.-Partos.

Membrii să grăbească a trimite taxele pe Ianuarie (restanțerii și restanțele) căci altfel nu putem plăti celor cu pagubele.

— Toți cîți doresc a avea informațiuni și știri despre cum să intră în Reuniune, etc., — să scrie la direcțiunea din Orăștie a „Reuniunii proprietarilor de vite“, care le trimite tipărituri de tot felul!

In Pesta, ca nicăiri!

— Furturi și înșelăciuni, ca nicăiri în lume! —

S'ar părea că nicăiri mișei, tăl-hării și înșelătorii de tot felul, nu să simt la largul lor, ca în — Buda-pesta.

Sunt doar cunoscute furturile îndrăznețe din anii trecuți, cînd o ceată de mișei au furat aci sub ochii poliției și a oamenilor, întreagă pardosala de lemn a unei uliți. Era ulița pardosită cu cuadrați de lemn de stejar puși în cap unul lîngă altul. Lemn mult și bun! Numai după ce au cărat tot lemnul și strada sta răsturnată și nime nu venea să pună altă pardosală la loc, s'a văzut mișelia!

Anul trecut au descoperit, aci sub ochii lumii, o clădire mare a stației, lînd toată tinicheaua (pleul) cea grea și scumpă de pe coperiș și ducîndu-o cu cară mari la un vînzător de vechituri... Numai peste multe zile s'a aflat că stația poate sta în veci descoperită, lăsînd să cadă ploaia în poduri și să străbată în casă, că „coperitorii“ cari au descoperit-o să făcuseră camfor.

Acum s'a descoperit o altă tăl-hărie de acelea mari, domnești!

Era bătător la ochi, că de ani de zile acum, în Buda-pesta, fiecare zidire nouă de case, cînd e la urmă, e cu mult mai scumpă decum era planul de spese. Întreprinzătorul avea de plătit zeci de mii mai mult, pentru materialul de zidire, decît își făcuse el socoata! Și nu putea ghiel cum să poate asta?

Acum s'a dat de urma acestei taine? Nu era decît o simplă și cutezată înșelătorie din partea fabricelor de cărămidă și a magazinelor de dat lemnul de clădit!

Ce să făcea? Fabrica de cărămidă era înțeleasă cu expediterul (cărăușul) și acesta era înțeles cu „pălerii“ cari luau în samă materialul, — în lipsa stăpînului. Cînd

cărăușul descărca carul de cărămidă ori de lemn, pălerul avea să-i iscălească un bilet (o adeverință) că a dat dară în samă un car de material. În loc de un car, cărăușul scria în bilet două și pălerul „adeverea“ că a primit atîta, și primea pentru fiecare iscălitură, adacă de fiecare car, 5 cor. De lua în samă în o zi zece cară de cărămidă, capătă pentru osteneala de a-și fi scris numele de zece ori, 50 cor., așa știi, creițari de țigări pe zi. Cărăușul ducea biletele la cancelarie, își capătă banii îndoiți pe marfa dusă și apoi asupra hoției să împărțea cu fabrica!

S'a urmat lucrul acesta da mulți ani de zile acum. Bătea la ochi, că cite-un om sărac, ajuns „păler“ ori luător în samă la cutare întreprinzător, în cîți-va ani, din calic, își făcea casă în Pesta!

Acum i a descoperit Dzeu. Un cărăuș de aceștia, care li părea așa lucru firesc ceea-ce el face, ajungînd în o zi să dea în samă cărămidă la un om nou, s'a dus la el și fără mult încungiur i-a zis:

— Dta nu știi cum fac alții. Uite, ușor ajungi să ai și dta ceva venit lateral. Scrii aci în bilet 2 în loc de 1 și pentru toată iscălitura capeti 5 cor.

Omul nou credea că vrea să-l pună la probă. A respins cu minie cererea și a spus la întreprinzător ce l'imbierint i-s'a făcut.

Și așa din pas în pas s'a tras vîlul de pe întreaga bandă!

Poliția a cerut dela conducerea trenurilor să-i dea toate buletinele (fracturile) cu care a adus trenul cărămidă în 1910 dela „Gyömöri téglyagyár“ (Fabrică de cărămidă) din Gyömör, aneava lîngă Pesta), că despre stăpînul acestei fabrici era vorba. Și din buletinele dela tren a ieșit la iveală, că trenul a adus de fapt în 1910 dela numita fabrică 1 milion și 800 mii cărămizi. Acum poliția a mers la cancelaria întreprinzătorului și a cerut bilete de primire iscălite de păleri, și știți ce a aflat? Că pălerii au „adeverit“ primirea a 3 milioane și 400 mii de caramizi!

Fabrica își făcea mendrele cu expeditorul (cărăușul în mare) Frank Bernat, mă rog vedeți îndată că e un „patriot“ cu nas de corb. Acum își vor lua răsplata.

Ziarul „Az Est“ scriind despre aceasta hoție pe picior mare în frumoasa Palestină, scrie:

„Lucru zdrobitor de suflet e însă, că cercetările poliției, au statorit, că nu numai fabrica dela Gyömör înșală așa! A ieșit la iveală că încă multe fabrici de cărămidă din Pesta înșală, lucrează tocmai pe tocmai așa ca cea din Gyömör!

„Fiecare casă, pe cînd e gata de zidit, costă de două ori atîta cît a fost în planul de cheltuieli. Căci să înșală cu materialul de lemn, cu ferul și în deosebi cu cărămidă“.

Frumoasă treabă de oreș mare!

Cum să abonează

„Libertatea“

Prețul foii „Libertatea“ cu toate 3 adăusele ei (așadar 4 foi), este 10 cor. pe an.

Economilor

o dăm cu următoarele prețuri scăzute:

„Libertatea“ cu „Foaia Interesantă“ împreună, pe an cu 5 cor. — „Tovărășie“ li-să dă pe de-asaupra, gratis! Așadar toate trei foile

numai 5 cor. pe an!

Foaia de glume „Bobârnacii“ să trimită numai celor ce o cer și plătesc pentru ea 1 cor. pe an pe de-asaupra. Economii cari vreau să le aibă dară toate 4 foile, trimit 6 cor. pe an.

Și mai ieftine

să dau celor cari cer oel puțin 5 rînduri de foi pe-o adresă: Acestora să dau: „Libertatea“ cu „Foaia Interesantă“ și „Tovărășie“, cu numai 4 cor. 40 fil. (adecă 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, cu 22 cor. pe an, sau 11 cor. pe jumătate de an).

Cei ce vreau și foaia de glume „Bobârnacii“, așadar toate 4 foile, cerute tot așa pe o singură adresă, le capătă în loc de 6 cor. cu numai 5 cor. pe an! (Așadar 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, avînd să le eapete fiecare pe toate, le plătesc în loc de 30 cor. cu numai 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 fil. pe jumătate de an!)

— „Foi Interesante“ trimitem în adresa fiecăruia atîtea cîte cere, avînd a ne trimite pentru fiecare cîte 1 cor. pe an. (Vezi pe larg în „Foaia Interesantă“ nrul 1 și 2.)

Deșteaptă-te Române

nu e cîntare „aștătoare“, care să poată fi oprită ori pedepsită!

Să știe »bravura« cu care au sărit gendarmii, acești împănați și baionetați apărători ai patriei maghiare, — asupra alegătorilor români din cercul Dicio-Sânmartin pentru că în zilele alegerii de deputați trecute, au arătat mare însuflețire pentru candidatul naționalist român.

Cînd au plecat Sâncelenii la alegere, în stație, până să vină trenul, dl preot al lor, părintele Smigelschi, le-a rostit cîteva cuvinte de însuflețire, la care alegătorii au răspuns cîntînd din tot populul »Deșteaptă-te Române!« în semn că ei s'au deșteptat și bravi vreau să fie!

Gendarmii mult știutori, foarte învățați, cari au fost de față, au făcut arătare contra părintelui Vasile Smigelschi, petru-că a cîntat cu tot populul »cîntecul aștător«, prin care au voit a așta poporul contra Maghiarilor!

Procurorul, tot așa de cuminte ca și gendarmii, iute a tras o piră asupra a-lor 25 de Români din Sâncel, cu preotul în frunte, — și i-a tîrît pe banca acuzaților naintea tribunalului dela Elisabetopole.

Au sărit toți advocații români din Blaj, Sânmartin și din tot ținutul și au apărut luminat pe inimoșii Români, — și tribunalul i-a și trimis acasă, ca ne-aflîndu-i vinovați de nici o aștare.

Aș! Procurorul, de o înțelegere (și de aceeași cultură a inimii) ca și gendarmii, a dat recurs la tablă! Tabla crăiască a zis: »Numita cîntare este ea, ce-i drept, în anumite împrejurări, o aștare contra Ungurilor, dar în cazul de față nici eu nu aflu că s'a făcut aștare prin cîntarea ei.

Acum s'a băgat în joc procuratura supremă (cea mai înaltă) dela Cluj, și a apelat ea hotărîrea Tablei, la Curia regească, ca cea mai înaltă instanță judecătorească.

Treaba a ajuns dară și la Curie. În o ședință a sa din zilele trecute, Curia a adus judecată asupra lucrului, spunînd că: *Din poezia asta în-sași, nu reese lămurit că aștarea din aceea ar fi îndreptată în contra nașunii maghiare!*

»Faptul aștării, zice Curia, nu l'a statorit nici Tabla, și nici nu-l putea statorî, căci nu să poate arăta, că sub cuvintele »apăsători, barbari, tirani«, din poezie, ar fi a să înțelege Ungurii! (Nu, nu, zicem și noi, cel mult Turcii și Muscalii)!

Avem dar o hotărîre Curială, dela cea mai înaltă instanță judecătorească din țară, — care pune capăt sfătoșeniilor și obrăznicilor multor deregători și panduri și gendarmi, — cari dacă cînta Românul ici ori colo cîntecul seu național, — apoi îl șicana, îl năcăjea, cu arătări pela poliție, pe la judecătorie, pe tot locul, făcîndu-i drumuri și cheltueli netrebnice.

După hotărîrea Curiei, cîntarea nouă scumpă: »Deșteaptă-te Române« este cîntare pentru care nu poți fi mai mult șicanat, tras la răspundere, oprit!

Trăiască draga noastră cîntare, și de fapt: *deșteaptă-te Române!*, și fii tot mai brav fiu al neamului și bun luptător pentru el!

Războiul.

De pe cîmpul de războiu vin știri destul de interesante, care spun printre altele că:

Un deregător creștin, care fusese prinsoner la Turci, scăpat din prinsoare și ajuns în Tunis, povestește trimișilor foilor italiene, următoarele:

Armata turcească nu duce lipsă de nimic! Starea sănătății între luptătorii turci e destul de bună, și numărul lor nu scade, ci din potrivă crește mereu, căci într'una vin roiuri de Arabi călări, cari să alătură la trupele luptătoare. Și, cum, cum nu, aceste nouă întăriri, toate vin bine înarmate!

Iar pentru buna pază de sănătatea trupelor, să înștiințează medici și apotecari turci cu sutele.

Iar ce e mai interesant, o spune acum omul scăpat din robie:

Zice că: răniții turci din cele dintii ciocniri cu italienii, *azi toți să află de nou în șirurile luptătorilor!*

Iată cum și de ce:

În vremile mai nouă, lumea a zis: Nu e dorința nici unei armate să omoare pe oamenii din taberele dușmane, căci omorul e lucru mare și face gînd rău celui ce omoară, chiar și în războiu. Vremile mai blînde, mai dulci, de azi, nu doresc moartea nici contrarilor din războiu, ci nu numai aceea, ca ei să fie făcuți neputincioși de a lupta mai departe!

Călăuziți de acest gînd, conducătorii armatelor au spus fabricelor de arme, să nu mai facă gloanțele de pușcă așa ca în trecut, numai de plumb, căci glonțul de plumb izbit de pildă în osul dela picior, să turtește de os și, turtit așa, îl rupe tot tîndări, și omul acela nu mai e om cîtu-i veacul! Osul așa tîndărit nu să mai poate vindeca, și aduce cu sine de regulă și invenimarea întregului picior și moartea rănitului ori mintuirea lui numai așa, că îi taie piciorul de sus.

Să se fabrice gloanțele subțiri și lungurețe, și să se îmbrace în mantauă de oțel, care nu să turtește! Acest glonț trecînd prin pulpă ori prin os, și-l găurește, îți face dureri, te scoate din șirul de luptători, dar nu te omoară, ci, cu pază bună, cu vremea abia să cunoaște că ai fost împușcat.

Și de fapt, gloanțele de pușcă pentru armatele nouă, așa să fac azi. Îți trece prin mână, prin picior, chiar prin piept și nu te omoară, — ci numai te

fac neputincios de a mai lupta și te dă în sama doctorului!

Iată dară înțelesul veștii ce o aduce scăpatul din robia turcească, care spune, că Turcii cari n'au rămas morți în cele dintii încăerări a lor cu Italianii, ci au fost numai răniți, — *azi sunt iar în șirurile luptătoare!* S'au vindecat și să duc de nou la luptă pentru țară!

Căci să spune, că gloanțele italiene, cari sint și mai subțiri ca cele dela noi (în armata noastră glonțul e de 9 milimetri gros, cel italian numai de 7 mm) dacă nu lovesc crerul ori inima, ca să te omoare pe loc, — apoi așa rane ușoare fac încolo, că în o săptămînă două, ești vindecat de rană!

Aceasta e cea mai nouă și foarte interesantă știre de pe cîmpul de luptă din Tripolitania.

— Nădejde de pace nu este. Preoții turci sint trimiși în lăuntrul țării, ba și peste hotare pe unde trăesc Mohamedani, de chiamă lumea la »războiul sfînt« pentru apărarea țării! Și chemarea lor în numele religiei, a credinței, are răsunset mare! Semințiile arabe, deși nu-s de un singe, de un neam, ci numai de o credință religioasă cu Turci, — aleargă în valuri însemnate întru ajutorul Mohamedanismului primejduit aci la el acasă de o putere creștină!

*

— Că lupta e cu mult mai grea, războiul mult mai crîncen decum și-l'a închipuit Italia la început, — să vede și din faptul, că ea a trebuit să trimită foarte multă armată în Tripolitania! Italia are azi acolo peste 100.000 oșteni, și tot nu poate da de așa nainte! Armatele ei sunt încă tot aci aproape de țărmi mării de le ajută în luptă și corăbiile de războiu cu tunurile lor! Iar zilele trecute două corăbii italiene au sosit acasă cu răniți din războiu, cu vre-o 3000 de bolnavi.

*

— Cei de acasă sunt nemulțumiți cu mersul luptei. Dovadă și faptul, că schimbă și pe Caneva, comandantul de azi al oștirilor, și trimit alt comandant, acum pe al treilea, — să vadă da de are acesta mai mult noroc.

Goreșpondență

Petrecere în Cuoiulata.

O frumoasă reprezentție teatrală împreună cu Concert, a arangeat în ziua de Anul-nou tinerimea română din Cuoiulata, sub conducerea tinărului învățător Ermil Roșală.

Concertul alcătuit din frumoase

clintări în 4 voci, a fost cîntat cu multă siguranță de corul tinerimei, înființat abia de două luni de numitul învățător.

Cele două piese teatrale: Ruga dela Chiseteu și Țiganul cătană, au fost predate cu multă străduință și iscusință, mulțămînd pe deplin așteptările publicului. A fost predat deasemenea cu mult gust monologul Achim Filăru de ju-nele Aron Blebea. Dintre diletanți vrednici se a fi amintiți deosebit: Dșoara Anicuța Cantor, apoi junii: Constantin Cantor Neculai Brânzea, Andron Lazăr și Ion D. Cantor în Ruga dela Chiseteu, ear în piesa comică Țiganul cătană: Nicuțoi Cantor, Moise Bohan, George G. Cantor și Iacob Nicu.

Din venitul petrecerii de 111 cor. 40 fl. subtrăgîndu-se cheltuelile a rămas un câștig de 32 cor. din care sumă să vor procura cărți de școală pentru copii săraci.

Tot aci țin să amintesc, că la înflia producțiune arangeată cu corul copiilor de școală, în presara Sfîntul Andrei, s'au adunat alte 30 cor. 60 fl., cu care sumă s'a pus temelul unei biblioteci parohiale.

Aceste frumoase începuturi sunt de a să mulțămî în înflia linie învățătorului E. Roșală. Să cuvîne însă multă laudă tinerimei, care a înțeles și a urmat cu drag glasul conducătorului lor!

Corresp.

Bancroturi de bănci ungurești.

— Să țin lanț! —

Oamenii nostri să mulțumească lui Dumnezeu și conducerii băncilor noastre românești, — că trec ani și ani de zile, fără să auzim despre vre-o bancă românească o vorbă rea ori să vedem pe una eșușă în vre-o strîmtoare sau lunecînd pe povrniș spre perire.

Nu. Căci sînt conduse cu omenie, lucru eare la multe bănci jldano maghiare, lipsește. De aceea apoi între băncile lor să și întimplă bancrotări (căderi, prăbușiri) multe în fiecare an, păgubînd cu sume mari pe acei cari le-au încredințat averile spre păstrare, fie ca capital băgat în acțiunile lor, fie ca depunere.

Iaca, drept pildă, cari bănci ungurești și j dovești s'au prăbușit numai în timpul mai nou, în firul anului trecut:

»Közgazdasági Bank« bancă ungurească în Lugos, întemeiată la 1907 cu capital de K 300.000, urcat în 1910 la 1 milion coroane. Azi e pe dungă!

»Dévai hitelbank«, banca fișanului din Déva, întemeiată la 1907 cu capital de 500.000 cor.

»Deési-hitelbank«, din Dej, întemeiată la 1891, cu capital de 300.000 cor.

»Abrudbányai takarékpénztár«, banca »patriotică« din Abrud, cu un trecut de 25 de ani, capital de 50.000 cor.

»Általános Bank és takarékpénztár« din Cluj, întemeiată la anul 1906, cu capital de 500.000 coroane.

»Közgazdasági Bank« din Oradea-mare, întemeiată la anul 1908 cu capital de 500.000 cor. și

»Zsilvölgyi ipar és kereskedelmi bank« din Petroșeni, întemeiată la a. 1910 cu capital de 120.000 cor., pentru a ferici populația din Valea-Jlului, în comitatul nostru al Hunedoarei.

Și aci sînt înșirate numai a-ocelie prea »patriotice« bănci, despre cari a ieșit la iveală că s'au prăbușit, s'au dat peste cap, sărăcindu-și acționarii și pe cei ce li-au încredințat banii spre păstrare. Dar cîte vor mai fi, cari acum trag de moarte și moartea de ele, și cîte care își copăr moartea cu ferme frumoase, dîndu-se de vreme plaine în puna altor bănci mai mari.

Căci nu sînt conduse băncile jldano patriotice cu acele inimi curate cu care sînt conduse ale noastre. Acolo fiecare »directar« și cancelist să bate numai după plăți mari și după tichnă groasă, — dar că unde vor ieși cu asta, puțin le pasă.

Și interesant e, că din cîte arătarăm, două sînt din comitatul nostru, al Hunedoarei, și anume oăzute acum în grabă una după alta!

Iaca încă un cuvînt, care trebuie să îndemne pe fiecare Român, ca creșterii ce i-a ajutat Dumnezeu să și-i cruce, să nu-i ncredințeze spre păstrare la băncile streine, că cu acelea nici odată nu e în curat cum stau! Ci bage-i la banca românească pe care o știe el mai aproape și mai bună, — că acestea n'au sărăcit încă pe oamenii ce au avut încredere în ele!

NOUȚĂȚI

La Hunedoara s'a făcut un frumos început de mișcare culturală, sub scutul »Asociațiunii«. Să știe că la Hunedoara s'a înființat un nou Despărțămînt, rupt din vechiul Despărțămînt al Devei, alegîndu-și un comitet de care să leagă frumoase nădejdi de lucrare. Noul comitet (cu dnii V. C. Osvadă, Dr. Dubleş, V. Macrea în frunte), și-a început lucrarea prin arangearea unei Sarate literare în presara Anului-nou. Dl V. C. Osvadă a deschis serata prin o vorbire despre însemnătatea »Asociațiunii«, dl Dr. Dubleş a dat lămuriri despre Cărțile funduare, dl Romul Albu a vorbit despre Biserica creștină și credința poporului, iar dnii Dr. Em. Boeriu, Virpil Comșa, Ilincea și Crăciun, au desfășurat publicul cu declamări alese și reușite din Goga, Alexandri, Speranță, etc.

Iar în săptămînile viitoare Despărțămîntul își va trimite prelegătorii prin toate comunele pe rînd, pe rînd, — spre a aduce poporului suflet nou, dragoste de carte românească și nădejde de viitor mai bun!

1000 Calendare de cinste!
Un binevoitor al foii noastre sau mai

drept zis un binevoitor al poporului nostru, ne-a plătit prețul alor 1000 de »Calendare Naționale« pe 1912, pe care să le împărțim gratis (de cinste) printre Românii din comitatele Săla-giu, Sătmar, Treiscaune, Bihor, și pe alte locuri printre Românii pe unde e mai puțin răspîndită foaia și cartea românească.

Rugăm prin aceasta pe cetitorii nostri de prin Bihor, Sătmar și Selagiu, să ne dea adresa preoților ori altor persoane petrivite din satele vecine lor, prin care nu prea merge carte românească, cărora să le trimită 15—20 Calendare spre împărțire în cinste între cetitorii din comună.

Îngă cele 1000 Calendare plătite, administrația »Libertății« mai dăruiește și ea bucuroasă cîteva sute de Calendare acelor preoți cari n'au în satul lor școală românească, ci au o școală de stat în sat, — spre a le împărți printre adulții, tineretul, din comună, de cinste, — doar prin asta prind și ei dragoste de carte românească.

Da-ți-ne dar adresele și îndată vă vor merge pachetele, pentru cari numai chiar plata poștei o vor purta cei adresați.

Bal costumat la Arad. Reuniunea femeilor române din Arad și provincie invită la *Balul costumat*, port național, care se va ținea la 8 Februarie n. 1912 în sala hotelului »Crucea albă« din Arad. Venitul este destinat pentru zidirea internatului de fete din Arad. Toate dăruirile rugăm să se trimită d-nei Sofia V. Pap, cassiera Reuniunii (Andrássy-tér Nr. 22).

† Letiția Popovici n. Todescu. Joi în săptămîna trecută după încheierea foii am aflat dureroasa știr: că mult stimatul părinte protopop Ioan Popovici dela Geosgiul de jos, a fost lovit de cea mai cumplită lovitură ce poate ajunge pe un soț cu familie mare: că iubita sa soție Letiția, a încetat din viață în 17 Ian. n. după amiază la orele 3., lăsînd în cea mai adîncă jale nu numai pe iubitul soț și îngrijatul părinte, ci și zece copii, încă toți minoreni, în jurul lui, dintre cari cel mai mic abia de 3 luni.

Știrea a atins foarte dureros pe toți cunoscuții stimatului protopop și pe zlua Botezului-Domnului (Vineri) lume multă a grăbit la Geosgiu să ia parte la jalea lui și-a familiei, petrecînd la mormînt pe scumpa mamă din mijlocul număroșilor săi fii, cari nu-și puteau crede ochilor că pleacă din mijlocul lor acea ființă, de care atît de mare lipsă aveau încă cu toții, și văzînd că totuși e adevărat și ea e ridicată și dusă dela ei, plîngeau de sfîșiau inimile tuturor celor de față,

Înmormîntarea a făcut-o dl protopop al Orăștiei V. Domșa încunghurat de număroși preoți, și rostînd o mișcătoare cuvîntare de rămas bun... Odihnească-o Dumnezeu cu cei buni ai săi.

Trimitem sincere condolări gînu încercatului soț.

Moarte. Dr. Alexandru Pop medic arhidieceșan și profesor de igienă la institutele din Blaj, membru în directoriul Șuluan, membru pe viață al »Asociațiunii«, membru în consiliul municipal, etc. a încetat din viață în med subit, la 17 Ianuarie n. la 2 ore, în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii și al 52-lea an al vieții sale pline de muncă stăruitoare, pusă în slujba binelui de obște! Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii sei.

Cununie. Dl Stefan At. Oprean și-a sărbăt la 21 Ianuarie n. cununia cu dșoara Florica Damian în biserica gr-or. română din Torcul mic.

Petreceri.

— Meseriașii români din Brad invită la Serata Literară, Reprezentația Teatrală și Dans, care o vor aranja la 11 Februarie n. 1912 în hotelul »Hungaria«. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăceilor meseriași români din Brad.

— Corul bisericesc din Vidra-de-Sus invită la Concertul și teatrul ce-l va aranja Duminecă, în 15/28 Ianuarie 1912 în sala școlii române din loc, sub conducerea domnului învățător George Narița. Venitul curat e destinat fondului corului.

— Petrecere cu joc, împraunată cu »peștă univezsală«, bătaie cu serpentine, confetti, ș. a. să va aranja în favorul școlii gr-cat. din Vulcan, Simbătă în 27 Ianuar n. 1912, în sala hotelului Prokopp. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr-cat. din loc. Suprasolviri să primesc cu mulțămînt.

Logodnă. Dșoara Rozica Solomon și dl I. Netoțianu, Beșimbac, logodiți.

Interesanta pățanie a unui preot iubitor de a mai umbla și el prin lume. Foile maghiare povestesc o interesantă pățanie a unui preot catolic ungar, dus din Ungaria în America ca preot tînăr. Ajuns acolo în lume streină, preotului îi plăcea să mai acațe cîte-odată reveranda în cui, să se îmbrace în haine civile, cu cravată colorată la grumazi, cu pălărie rotundă, »feș« cum să zice, și să treacă în o cafea unde să stea de taifasuri cu ceva pretini.

Cineva i-a șoptit episcopului Farley că tînărul preot din Ungaria, merge în haine civile în cutare local de petrecere și își petrece tare civilește acolo și cît de des.

— Ba atîta i-ar trebui, să meargă acolo în revereandă, — zise episcopul, care chemă apoi pe preot la sine și-i spusă ce-a auzit despre el. »Dar eu, bine înțeles, zise el preotului, n'am crezut zvonul acesta!.. Totuși mi-ar părea bine să nu-l mai aud« — Tinerul pater a tăgăduit tot și s'a bucurat că a scăpat așa ușor.

Dar plăcerea tot îl amăgea să mai meargă din în cînd în hotelul și Cafeneaua unde își avea cunoștințele și pretinii.

Peste cîteva săptămîni, cum să face, cum nu, în sala de paradă dela Hotel Astor s'a dat un banchet (prînz sărbătoresc) în cinstea Episcopului Farley în grădina de vară a acestui hotel umbra și tinerul pater, cel cu povestea.

De odată, cum el sta așa la masă cu pretinii sei, îmbrăcat în haine de vară, deschise, cu cravată roșie la grumaz, pe cine vede intrînd pe poarta hotelului și avînd să treacă pe lîngă grădina lor cu mesele? Pe Episcopul Farley și episcopul Lavelle și alți canonici și mai mari bisericești. Farley să uită odată așa peste oaspeții dela mesele multe pe lîngă cari trecea și iaca i se întîlnesc ochii cu — ochii paterului ungar, cel ce să lăpădase de satana!.. Tinerul preot să facă că nu-l vede pe Episcop, nu-l cunoaște, nu l'a văzut de cînd e el, — ci întorcîndu-se în altă parte, își luă grăbit pălăria și plecă chiar fără rămas bun dela ortacii sei...

Întrozi, în curînd, tinerul preot ajunsese iar înaintea Episcopului, în ceva treabă.

— Vezi fiiule, — zice Episcopul Farley către el, — acum înțeleg știrea ce mi-sa dat de curînd, că tu ai fi umblînd în haine civile la locul de petrecere Astor. Tu ai aici în New-York un netrebnic de om ce-ți samănă ca ou cu ou, care într'adevăr umblă la bicherit prin cele crișme și grădini și în Cafeneaua de care mi-s'a spus. Și acel netrăbuit să îmbrace de fapt tare bătător la ochi. Zilele astea am văzut eu însumi pe acel om în grădina hotelului Astor. Era cu mine și episcopul Lavelle care a voit să-l agrăiască pe acela, în credință că ești tu, — mai ales că tare s'a grăbit să plece din calea noastră. Dar eu nu l'am lăsat să-l strige... Acel blăstămat îți face poveștile...

Tinerul preot îngălbenea, înverzea, vinețea, cînd îi spunea episcopul acestea, — și după asta s'a lăpădat de fapt de purtatul hainelor deschise.

Peste ani de zile Episcopul i-a zis iară: Mă bucur, fiiule, că acum nu mai văd nici eu nici alții prin crișme pe omul acela de mai înainte vreme, ce îți samăna așa tare...

Cununie. Dl Vasile Jura, capelan în Sibielul-vechiu, și dsoara Maria Slefănescu își vestesc sărbătura cununiei lor, care va avea loc în 28 Ian. n. 1912. în biserica gr.-or. română din Sibiel,

Dl Ilie Bura, Inv., din Sibielul vechiu, și dsoara Ana Dubleșiu din Romoșel, își vestesc sărbătura cununiei lor, care va avea loc în 4 Febr. n. 1912 în bis. gr.-or. română din Romoșel.

Dorim toată ferioirea!

Bal costumat în Zlatna, să va ținea luni, în 12 Februarie n. 1912 în sala hotelului „Central”, în foiosul „Reuninții femeilor române gr.-cat. din Zlatna“.

Concert în Alba-Iulia. Corul vocal din al bisericii rom. gr.-cat. din Alba-Iulia-Maior (Gyulaféhervár-Májer), invită la Concertul împreunat cu Producțiunea Teatrală ce arangiază Luni, în 12 Februarie (30 Ianuarie a. c., Sărbătorirea sfinților 3 Ierarchi), în sala cea mare a Redutei orășnești (Chiosc) din loc. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr.-or. din Maior.

Tinerimea rom. din Turdaș invită la Producțiunea Teatrală-Corală ce o va arangia Duminecă, 28 Ianuarie st. n. 1912, în sala școlii gr.-or. rom. din loc.

CONVOCARE

Comitetul Despărțămîntului Diocesiomărtin al „Asociațiunii” va ținea Duminecă la 28 Ianuarie a. c., la 12 ore din zi, în comuna Căpîlna-inferioară o

prelegere poporală

la care invită cu dragoste pe toți din Căpîlna-inferioară și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român.

Comitetul Despărțămîntului.

Vrei să ai

pe masa ta pentru anul viitor un calendar de lux, de onoare? Cumpără-ți „Almanahul” scriitorilor dela noi edat de „Librăria Națională”, Orăștie. Acest „Almanah” nu e un Calendar ca toate calendarele, ci o carte frumoasă, fină, prețioasă, cu fotografiile (chipurile) alor 46 scriitori dela noi și cu lucrări din penele lor alese. Apoi: înșirarea tuturor foilor dela noi (vre-o 30) cu arătarea, că de cine-s scrise, de cînd înființate, despre ce scriu și unde ies? Și la urmă — calendar.

„Almanahul” să vinde cu 1 cor. 30 fil. „Libertatea” însă, vrînd să facă o plăcere cetitorilor săi, a cumpărat dela „Librăria Națională” 1000 astfel de Almanahuri, și așa le-a căpătat cu preț scăzut la numai 1 cor. 25 fil. Acel dintre abonații noștri cari ne trimt de grab 1 cor. 25 fil., capătă „Almanahul” cel frumos.

POȘTA REDACȚIEI.

P. S. în Gil. „Mulțumite publice” nu publicăm în foaie, decît ca anunțuri pe lîngă plata cuvenită: 1—2—3 cor. După cum e de mare. A dta ar fi 1 cor.

G. Ad. în P. Să acordă astan așa, în nădejdea că de fapt vei arăta rezultate.

M. Pop. în V: Poesia și Ghicitura nu le putem folosi.

P. Mara din Vr. Dta și pe anul trecut ai plătit numai jumătate de an și de jnmătate te-am așteptat. Acum iar ceri pe așteptare. Nu să mai poate. Acesta e cel din urmă număr ce-ți mai vine.

Toța Coc. în Osora. Nu să mai poate trimite. Și anul trecut ai tot cerut și și-am crezut și n'ai plătit.

V. Stoica, Senar. Asta e bună, am publicat-o. A doua nu e reușită.

Dl Ion Butta, măsar în Pinticul s. Mulțumim de dragostea ce ne arăți cîștigîndu-ne și abonații nci. Dacă ar fi în fiecare comună cite un Român cărturar cu așa dragoste pentru cartea românească, și ar cîștiga cetitieri foilor românești, unii la a noastre, alții la alte foi, numai să fie de cele curate românești, — așa cum dta o faci în Pintic, — fericierea neamului ar urma mult mai curînd de cum am crede! — Dzeu să te ție!

== **Calendare bloc** foarte frumoase, cu chipul regelui Carol I. al României și a reginei-poetei Carmen Sylva, se află la „Librăria Națională” S. Bornemisa, în Orăștie—Szászváros. Prețul unui exemplar e coroane 1.30 franco. Să-l ceară toți, cari vreau să aibă o podoabă de calendar în easă!

Căldătoria cu automobilul. Căldătoria cu automobilul e o plăcere fermecătoare. Zbori ca prin vis, — și totuși foarte ieftin, deoarece prețurile sunt foarte reduse. — La Piski 8 cor., Deva 15 cor., Cugir 13 cor., Gelmar 6 cor., Geoagiu-sat 7 cor., Alba-Iulia 30 cor. La gaură 3 cor. Mersurile să înfeleg tour-retour (dusul și venitul). În automobil sunt 5 șezuturi. Diferite toure (distanți, căldătortii), să fac în prețuri moderate. — Automobilul este închis, deci scutit de frig.

Comandele să fac în farmacie la CORNEL DEMETER, Orăștie—Szászváros.

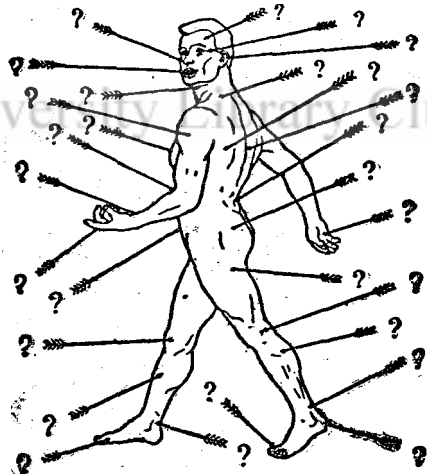
Un tînăr

din familie bună absolvent 3 sau 4 clase gimnaziale sau reale află loc de practicant la firma:

Ioan Comșa & fiu, Săliște (Szelestye, Szeben m). (438) 1—3

Te sagetează?

(340) (Al dureri?) 9—28

I. Fluidul Elza a lui Feller.

e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile repede și sigur. vindecă reumă (sporc), slăbicie de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeață, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de pept și git și morburii din curent ori răeeală, adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”, 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5 franco. II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețeață, rigăeli, haemo-roides și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa.

Eugen V. Feller, apotecar. Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab).

Caut loc de practicant la o prăvălie.

Un băiat din casă bună dorește să între la o prăvălie mare românească ca învățacel pe timp de 2 ani. Scrie ungurește și cetește bine. E în etate de 17 ani. Doritorii de a-l primi să se adreseze la

Burlăc Petru

Also-barbatény-Iskrony.

u. p. Iivazény.

(comit. Hunedoarel.)

(424) 3—3

Fîn bun

jumătate din vara anului 1911, iar jumătate din vara anului 1910, — să află de vînzare în comuna Balșa (pe Valea Geoagiului) 22 kilometri dela gara Orăștiei, pe drum bun de comitat. 60—70 cară, păstrat bine în clăi.

Pentru oieri cu tarme mari stau la îndemînă 2 grădini mari decite 4 jugăre una, și dreptul de a umbla cu turmele pe hotarul comunei.

Pentru informațiuni mai de aproape a să adresa la foaie.

AVIZ! În comuna Petrila-telep) la poziție bună, vis-a-vi de colonia lucrătorilor de baia de cărbune a erariului, să vinde de moșie o prăvălie cu licenție de sare, tutun și beuturi cu sticla, întoarcere până la 70 mii coroane anual, are 7 odăi dintre cari 3 pentru circiumă, 1 prăvălie, 1 măcelărie iar 2 pentru locuit, afară de acestea sunt 2 odăi pentru salon, cu 2 pivniți, brutarie, bucătărie, magazin, grajd, șopru, curte și grădină. Preț convenabil. — Cei interesați a să adresa la subscrisul!

(433) 2—2

George Oniciu, com.

(168) 23—52

Viță altoită în verde cu radacină, de vînzare.

Va atragem atențiunea, fraților Români, asupra viței în verde, cu rădăcină, fiind constat de cei mai învățați vieri că sunt mai trainice și mai bune. Și acestea să pot căpăta numai la Societatea noastră română, care să lucră sub îngrijirea noastră proprie. — Prețul estel 1000 crești clasa I a 170 cor.; viță altoită în verde, cl. II. cu rădăcină, 1000 buc. cu 80 cor.; viță altoită în verde, fără rădăcină, 1000 buc. cu 70 cor.

— La cerere trimitem catalog de soiuri, gratis. Cei ce fac comande mai mari, capătă rabat însemnat.

Teodor Pârvu și soții

proprietari de viță de viie altoită în verde și în uscat. Ternova, Nr. 10 (com. Arad).

Publicațiune.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricult. Nr. 26358 I/A. 2 și 66800 I/A. 2 ex 1908 comuna Gurariului dă în exploatare pe calea licitațiunii publice lemnul de lucru fără coaje de pe un teritoriu de 258.89 jug. catdstrale și anume: 23.425 2 m³ lemn de brad și 3777.5 m³ lemn de brad nemeș, precum ca lemn de ars 23338-2 m³ lemn de fag, și 365 m³ lemn de mesteacăn și de plop.

Licitaciunea publică verbală împreună cu offerte închise, cari să pot înainta și separat pentru lemnul de brad și separat pentru lemnul de ars, se va ține în 5. Martie 1912, la 10 ore a. m. în cancelaria comunală din Gurariului. —

Prețul de strigare e: 155.497 cor. 60 fill.

Vadiul 15550 cor.

Offerte ulterioare nu să iau în considerare.

La ofertele închise e a să ac-lude vadiul.

Condițiunile de licitațiune precum și a contractului de încheiat să pot vedea la primăria comunală din Gurariului precum și la curatorul silvanal reg. ung. al cercului Salște în crele oficioase.

Să observă că pădurea în care să vinde lemnul e situată lângă rârurile Cibinul mic și mare, cari sunt acomodate pentru plutire și sunt întocmite spre acest scop și pe care comuna proprietară de pădure, are drept de plutire. —

Gurariului în 13 Ianuar 1912

Primăria comunală.

(431) 2-2

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 68 fl., Rizling 70 fl., Roșu 92 fileri.

Vinuri din anul 1910:

Rizling 58 fl., Rizling și Ruge amestecat 54 fl., Siller 56 fl. Carbenet 100 fileri.

Vin nou din 1911 — 48 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 1-60
Rachie de comină, special. t. „2”
Rachie de drojii 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să exponează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumute pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEĂ,
proprietar de vii.

(257) Világos, (Arad m.) 24-25

Local pentru birt--prăvălie
de închiriat.

Fundațiunea Nicolae Muntean are o casă în Lugos situată la marginea orașului în strada Făgetului, lângă locul târgului de săptămână.

Casa e cu licență de baturi și poate căpăta și trafic, apoi constă din trei chilii, culină, cămară, grajduri mare pentru vite și alte superedificate economice. Este curte largă și grădină, unde — pe lângă birt și prăvălie — un om harnic să poate ocupa și cu alte izvoare de venit.

Reflectanții de a o lua în chirie pot momentan primi deslușiri dela Conzistorul diecesan din Lugoj — eventual chiar în persoană să pot mai bine convinge despre local și despre arînda anuală; — ba casa o pot și cumpăra de tot.

Lugos în 22 Ianuarie 1912.

(440) 1-2 Administrația fundațiunii.

Subscrisul dau în arîndă pe 6 ani vînd de nricie o mașină mare de scărmanat lînă, pîuă de spălat haine, 2 pluă de făcut oleu cu teascul recerut, toate în starea cea mai bună purtate cu putere de apă, a-fătoare în comuna Alkenyér Șibot cu o grădină de 2 jugere. Toate acestea să află aproape de gara Alkenyér circa jumătate kilometru.

Reflectanții să se adreseze la subscrisul până la finea lui februar.

(435) 1-2 Nicolae Herlea I. Elias
p. u. Felkenyér (Vinerea).

Sz. 77/912

Arverési hirdetmény.

Alólirott Járabánya község előjárósága a községi képv. testületnek 3-1912. kgy. számú határozatához képest közhírre teszi, m kén a község tulajdonát képező és korlátlan italmérési engedéllyel járó: 1 korcsma, 21. kőhely: égből, 1 pincze, padlásból a ó helységét mely a szükségesség korcsma berendezéssel felszerelve van, folyó év április hó 1-től kezdődőleg, 3 évre, a legtöbbet ígérők bérbe adja.

Kikáltási ár évi 800 korona.

Arverező köteles 10% bánatpénzt letenni az árverés megkezdése előtt, mely a bérletnek utolsó részletében lesz betudandó.

Bérlő köteles biztosítékként 2000 korona készpénzt az alsójárai községi hitelszövetkezet pénztárába elhelyezni, melynek kamatját bérlő élvezi, vagy két elfogadható községi lakosok mint kezesek ingatlanaira saját költégén 2000 korona erejéig jelzálog biztosítéket nyújtani.

Bérlő a bérösszeget évnegyedenként köteles fizetni.

A bérlettel járó mindennemű kölléget ugyszintén az engedély beszerzésével járó kötséget bérlő köteles hordozni.

Az árverés 1912. év február hó 7-én d. e. 10 órakor a járabányai körjegyzői irodában fog megtartatni azzal, hogy az árverés megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak.

Az árverési illetve szerződési egyébb feltételek a közli irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők

Járabánya, 1912 január 14 én.

Seabó János, Pópa Ivon,
hjrő. kbrő.

(441) 1-1

Cassa de păstrare în Mercurea
societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Inia depuneri spre fructificare până la 5000 cor. cu 5% dela această sumă în sus cu 5 $\frac{1}{2}$ %! Depunerile să capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește instituțtul.

Acordă împrumuturi pe întabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și foc la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) în casa dlui Publiu Rozor, vamaș, lângă firma Misselbacher.

(434) 1-5

Direcțiunea.

Un eulegător tipograf

află aplicare în

„TIPOGRAFIA NOUĂ”
din Orăștie.

din Nagyösz
e în Europa de
mijloc cea mai
mară școală
de vițe!

Are totdeauna gata de vînzare mai multe milioane! — Cereți catalog, care vi-să trimite gratis,

Să caută un tiner român
notar diplomat

care ar ocupa postul de subnotar în un cerc curat românesc și care, corăspunzînd, ar ajunge nu peste mult și notar. (437) 2-3

Adresa o dă administrația foii.

PASCU și INIȘCA, prăvălie nouă în Orăștie

Pentru-ce poate cumpăra ori-cine mai convenabil dela depositul de manufactură, bumbace, galanterie și mărfuri mixte, alui PASCU și INIȘCA?

1. pentru-că mărfurile le comandă dela fabricile cele mai solide și care produc calitățile cele mai bune.
2. pentru-că prețurile sunt calculate cu un câștig foarte mic, avînd înainte principiul a face tecere mare.
3. pentru-că prețurile sunt fixe (fără tocmeală); avînd toate articolele prețurile lor, așa că clientela nu e dusă în eroare cu cerutul dublu al prețului, — prin urmare nu e expus a da mai mult ca cît e vrednică marfa!
4. pentru-că fiind prețurile fixate, clientela e servită mai îngrabă, așa că nu trebuie să-și piardă timpul în prăvălie cu tocmeala, — ci isprăvește îngrabă și își vede de alt lucru pe acasă sau în alta parte.

Recomandăm deci onor. clientele magazinul nostru ca cel mai solid și cel mai ieftin de cumpărare!

TELEGRAMĂ: Au sosit cirpele pentru mirese moda cea mai nouă, „Double-Atlas”, cu eiucuri patenți din ibrișin Cousir.

Ori-care mireasă să nu cumpere până nu vine să le vadă!

(401) 5-5

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atît pentru struguri de masă (admirabil articlu de vînzare!), cît și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc. să găsec de vînzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMĂNESC**

din BOBĂLNA

lîngă Orăștie, proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD.

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit și în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la Bobalna, fiind foarte bine îngrijite, nu le-a făcut nici o stricăciune. Altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

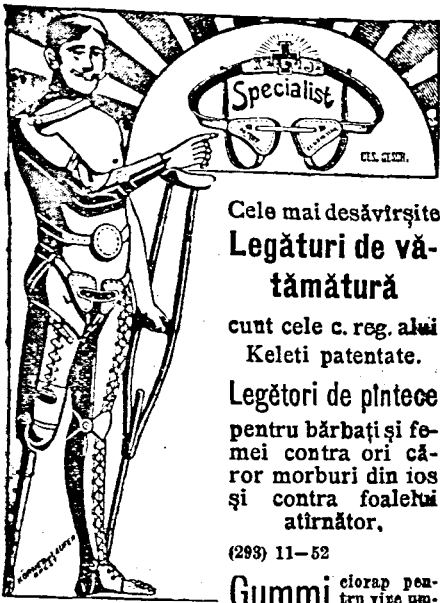
La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumeri practice!

Adresați-vă cu încredere deplină la:

„DOMENIUL DIN BOBALNA”
a dlui Dr. A. Vlad: Băbolna, p. Szászváros.

NB. Pentru vierii din Ardeal e îndecosăbi cel mai potrivit isvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierele dela Bobalna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, firește, le e cu altul mai ușor.

(337) 10-26

Cele mai desăvârșite
Legături de vătămătură

cunt cele c. reg. alui Keleti patentate.

Legători de pintece pentru bărbați și femei contra ori căror morburii din ios și contra foaleltai atirător.

(293) 11-52

Gummi clorap pentru vize umfate.

Picioare și mini măestrite pe sama putai (tăiași).

Îndreptătoare de trup pentru umblat și sprigintat.

Corsete artificiale și spriginoare.

Ținătoare oblu pentru cei crescuți atirător, precum și ori-ce artiști de Mpsă la

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne principii cu prețuri favorabile de fabrică.

I. Keleti, fabrică c. reg. patent ptr. legături de vătămătură și îndreptoare de trup.

Budapesta, IV. Koronaherez. u 17. v.ádi
— Trimit catalog cu 3000 figuri, gratis! —
Fondată în 1878. Telefon 18-76.

Călcăie de gummi
cele mai bune sunt

Nu Vă simțiți bine?

Aveți dureri de stomac? de cap? constipație? Probează
Pilulele-de-plante

ale lui **Örkény**, cari sunt făcute numai din extractul plantelor, nu conțin o materie stricăcioasă, pentru aceea este cel mai bun medicament decasă

pentru minarea și curățirea singelui

Ele regulează schimbarea materiilor și însănătoșează stomacul și intestinele, îți fac poftă de mncare, din care cauză să și prescriu des de medici. Sunt bune și la cure de slăbire! — O cutie originală 90 fl. Trei cutii franco K 2 50. Să pot procura cu rambursă dela preparator

Farmacia **Hugó Örkény**,
Budapesta, Str. Thököly 24. Depot 110.

Casă de vânzare.

Casa Nr. 40 din strada Romoșelului în Orăștie, o fac

de vânzare

din mână liberă. Are 4 odăi și șură, grădină, etc.

A să adresa la proprietară în oasă:

(422) 3-3 **Ioana Bințișan.**

Depozit de vin.

Subscrisul mi-am arangeat un magazin de vânzare de vin în Orăștie, strada Morii, (din jos de postă). — Vânzare dela 50 litri în sus! — Vin nou și vechiu! — Prețuri moderate.

(430) 4-10 **Iosef Schönhard.**

Fîn

de vânzare să află, în cetățime de 10 clăi (30 cară), la subscrisul

Samoil Manolescu
proprietar, în Orăștioara de sus (p. Orăștie) (Felső városviz, p. Szászváros).
(432) 3-3

„CUGIEREANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Cugir.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CUGIEREANA”, sunt invitați la a

X-a adunare generală ordinară,

ce să va ținea la 18 Februarie st. n. 1912, la 10 ore a. m., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Exmiterea unei comisuni de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1911, precum și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciziunea asupra comptului anul pe baza raportului comitetului de supraveghiere, darea absolutiului și deciziunea asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea alor 4 membri în direcțiune, pe un period de 3 ani și un membru în direcțiune pe un an.
5. Alegerea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.
5. În lipsa membrilor receruți, adunarea în sensul §-ului 14, să va ținea în 25 Februarie n. 1912, la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare prin plenipotențiati, sunt rugați a-și depune documentele de plenipotență la cassa institutului, cel mult până în 17, resp. 24 Februarie st. n. 1912.

Cugir, la 31 Decemvrie 1911.

Constantin Olariu, președinte

Procopiu Herlea, direct.-executiv.

Active—Vagyon CONTUL-BILANȚULUI — MÉRLEG-SZÁMLA Pasive—Teher

Cassa în numărar — Kézpénz	6486 80	Capital social, 1000 acții à 100 cor.	
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	406216 04	— Részvénytőke 1000 drb. 100 K részv.	100000 00
Cambii cu acop. hip. — Váltók jelzálogfedezettel	63597 00	Fond de rezsvă — Tartalékalap	40000 00
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsön	3075 00	Fond special de rez. — Külön tartalékalap	5700 00
Imprumuturi pe oblig. — Kötvénykölcsön	6428 30	Fond de clădire — Építési alap	3000 00
Cont-curent — Polyó számla	22696 00	Fond de penziuni — Nyugdíjalap	500 00
Acții — Részvények	1000 00	Dep. spre fructif. — Takarékbetétek	221175 90
Mobiliar — Felszerelés	700 00	Reescompt — Visszleszámitolt váltók	113777 00
după amort. — törlesztés után 100 — K	600 00	Interese anticip. — Átmeneti kamatok	7894 00
	510099 14	Inter. emis. nouă — Új részv. kibocs. kamat	3170 00
		Dividende neridicate	112 00
		Profit curat — Tiszta nyereség	14770 14
			510099 14

Esítő. Kiadások. Contul Profitului și al Perderilor. — Nyereség- és Veszteség-számla. Intrate. Bevételék.

Interese de depuneri — Betéti kamatok	11163 08	Interese Escompt — Leszámitolási kamatok	36806 90
Int. de reescompt — Visszleszámit. kamat	6222 35	Interese camb. cu acop. hip. — Jelzáloggal fed. vált. kamat	5098 27
Inter. fond. de rez. — Tartalékalap kamatok	2270 00	Interese hipotecare — Jelzálogi kamatok	366 56
Int. emis. nouă — Új részv. kibocsátásra kamat	3170 00	Interese Obligațiuni — Kötvény kamatok	2731 60
Salare — Fizetések	3604 64	Diverse — Külféle	2794 00
Chirie — Lakbér	400 00		
Remunerațiuni — Tiszteletdíj	350 00		
Spese diverse — Külféle kiadások	1548 23		
Contribuțiune — Adó	3048 23		
Contrib. 10% int. dep. — Betétek utáni adó 10%	1116 31		
Amort. mobilier — Felszerelési törlesztés	100 00		
Competință de timbru — Bélyeg ill-ték	34 30		
Profit curat — Tiszta nyereség	14770 24		
	47797 33		47797 33

Cugir, la 31 Decemvrie 1911.

PROCOPIU HERLEA m. p.,
director-executiv.

GEORGE BALUȚIU m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

C. Olariu m. p., președinte
N. Olariu m. p.

I. Dreghiclu m. p.
Av. Oltean m. p.

I. Bălușiu m. p.
I. Herlea lui **N.** m. p.

I. Lupușiu m. p.
I. Stefanescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — A'ollrt felelygelőbizottság ezen számlákat megvizsgáltuk és összehasonlítván azt a szövekezett könyvelvel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Cugir, la 1 Ianuarie 1912.

Simion Oltean m. p.

Teodor Crișan m. p., președinte

Ioan Drăgan m. p.

Ioan Vatașan m. p.,
revizor expert al „Solidaritajii”.